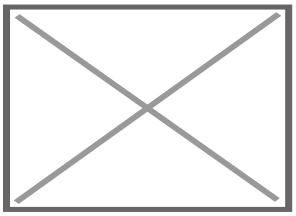
Mis on tehnosuhtlus?

14 aastat tagasi - 06.12.2011 Autor: AM

(Arvutimaailm 10/11)

Seda esmapilgul võõravõitu nime – tehnosuhtlus - kannab üks Eesti Infotehnoloogia Kolledžis (EIK) õpetatavast neljast erialast ning seni on EIK ka ainus koht, kus seda alates 2004. aastast Eestis õppida saab. Lõpetajaid on tänaseks kogunenud mõnekümne ringis.

Mis on ikkagi tehnosuhtlus? Ei ole eriline saladus, et IT-inimese stereotüüp on nohik, kes on küll üsna tark, ent samas mitte just särav suhtleja. Ehkki tegelikult on palju ka selliseid IT-inimesi, kes sellele arusaamale ei vasta, on IT nagu ka teiste head eriharidust nõudvate erialade juures vaja ühenduslüli selle ala asjatundjate ning n.ö. tavaliste inimeste vahel. IT (ja kogu tehnoloogia) vallas peaks seda rolli täitma tehnosuhtlejad.

Hea tehnosuhtleja peaks olema laiapõhjaliste teadmistega käsitletavast tehnoloogiavaldkonnast, teiselt poolt aga tundma näiteks ka majandust, meediat, turundust ja suhtlemispsühholoogiat ning olema ametinimetusele vastavalt hea suhtleja nii kõnes kui kirjas. Ta peaks valdama võõrkeeli ning suutma nendest ja nendesse erinevaid materjale tõlkida, samuti tundma piisavalt erialast juriidilist sfääri (tehnoloogiamaailmas on selleks eeskätt autori- ja patendiõigus, aga ka lepingud, litsentsid jm).

Mõeldes sellise spetsialisti juures kitsamale spetsialiseerumisele, võivad tulla kõne alla näiteks järgmised rollid (mis võivad ka omavahel põimuda).

• **IT-inimene** – ideaalis oleks tegu sedasorti „itimehe“ või „-naisega“, kes suudab muude valdkondade inimestele IT ja sellest rääkivad „patsiga poisid“ arusaadavaks teha. Ehkki ka IT-inimese profiil on üldisemas plaanis viimastel aastatel tugevasti laienenud, vajatakse siin ikkagi oma valdkonna tõelisi spetialiste.

• **Mänedžer** (alam- või keskastme juht) – siin kuuluvad IT-huumori klassikasse naljalood sellest, kuidas häkkerid ja pintsaklipslased omavahel suhtlema peavad (kaks head näidet sedalaadi kirjutistest on aadressil

http://www.seebs.net/faqs/hacker.html ja http://www.seebs.net/faqs/manager.html). Tihti on vaja inimest, kes suudab esmalt panna need kaks inimest esmalt üksteisest üldse aru saama („kle, ketas lendas eile“ - „Kanterist räägid või?“), seejärel teineteist sisuliselt mõistma ja viimaks võrdväärsete ja teineteist respekteerivate partneritena tööle. See ei ole tihti just kerge ülesanne.

• **Juriidiline spetsialist** – ehkki päris juristi oskusi ja teadmiste sügavust ei saa tehnosuhtlejalt eeldada, võib tema oskustest sageli lihtsamate küsimuste lahendamisel piisata. Tehnosuhtleja peab tundma patentide, litsentside, kaubamärkide, autoriõiguse jms põhitõdesid piisaval määral, et selles vallas orienteeruda ning lihtsamaid probleeme lahendada. Eriti on see muutunud aktuaalseks Web 2.0 ajastul, kus näiteks litsentside paljusus on märgatavalt kasvanud.

• **Personalitöötaja-psühholoog** – mõneti sarnane roll manedžeri omaga, kus sisaldub ka juriidilise spetsialisti komponent. Üheks oluliseks tegevusvallaks võiks siin olla võitlus tehnoloogiaga seonduvate levinud eksiarvamustega.

• **(Toote) disainer** – tehnoloogiliste toodete disain on taas kord üks neid kohti, kus „siga ja kägu“ tüüpi arusaamatusi kipub esinema. Paadunud tehnoloogiainimene kipub sageli pidama oluliseks üksnes funktsionaalsust ja jätab kasutajapoole unarusse, kunstitaustaga disainer seevastu võib asuda taga ajama üksnes esteetilist elamust ja uudsust ning seejuures jätta praktilise vaate piisava tähelepanuta. Üks võimalikke tehnosuhtleja rolle oleks tuua need kaks „keskele kokku“ ehk kasutatavuse temaatika juurde.

• **Kirjutaja/dokumenteerija** – see on roll, millele keskendub suur osa senistest tehnosuhtlusega tegelevatest õppekavadest. Tihti on ka siin tegu skaalaga, mille ühes otsas on tehniline täpsus ja teises otsas „inimkeelsus“ - ideaalis on dokumentatsioon aga mõlemat. Lisaks on tänaseks tegu juba laiema valdkonnaga – peaksime rääkima sisuloomest (sh veeb ja erinevad esitlusmaterjalid), mitte üksnes dokumenteerimisest.

• **Kroonik-arhivaar** – kui vanasti kirjutasid kroonikaid üksikud targad hallhabemed, siis tänapäeval blogib iga naga. Ent mida kiiremini liigub aeg, seda olulisem on selle kulgu fikseerida – vastasel juhul riskime „suure pildi“ kaotsiminekuga, samuti tekib oht sattuda rumala inimese rolli, kes peab õppima iseenda vigadest (selmet teiste omadest õppida). Sellesse rolli astunud tehnosuhtleja peab suutma kombineerida hea ajaloolase terviku- ja trendinägemist, kirjaniku jutujooksu ning dokumenteerija täpsust.

• **Koolitaja** – liiga paljudel õpetajatel puudub üks tehnosuhtlejale vajalik põhiomadus, suutlikkus ajaga sammu pidada. Tehnoloogiavaldkonnas tegutsevale koolitajale on ühtviisi vajalikud nii häkkeri tehniline taip, uudsusetaotlus ja positiivne jonn kui ka hea pedagoogi kannatlikkus, karisma ja suhtlemisoskus. Mis veel oluline – ta peab suutma olla „oma“ väga erinevat liiki kuulajatele.

Kõigest eelnevast tuleb oluline lõppjäreldus - „tüüpiline tehnosuhtleja“ on absurdne termin. Pigem on selle eriala näol tegemist omalaadse legokastiga, kust iga huviline peab endale sobiva tulemuse ise kokku panema. Ent just see võibki olla selle valdkonna üks suuri väljakutseid, millega edukas toimetulek võib anda suurepäraseid tulemusi.

KAIDO KIKKAS, Ph.D
IT Kolledži õppejõud

FOTO: KALEV LILLEORG

- Tegijad